

Něco o projektu dr. Rechcigla

Na únorové schůzi předsednictva SVU bylo zdůrazněno, že mezi hlavní úkoly Společnosti náleží *evidence práce Čechů a Slováků v zahraničí a kritické zhodnocování jejich přínosů světové kultuře*. Bylo konstatováno, že tisíce významných a zasloužilých osobností československého původu působí v různých učilištích ve všech částech světa, z nichž pouze nepatrné procento je vedeno v naší patrnosti. Postupem doby bude neustále obtížnější tyto lidi identifikovat, protože nebude pamětníků.

Jsouc si vědomo této situace, předsednictvo rozhodlo, že zahájí okamžitou akci *systematického shromažďování materiálu o práci Čechů a Slováků v zahraničí, jakož i o všech osobnostech, bez ohledu na národnostní původ, které se profesionálně zabývají otázkami československé kultury*. Koordinátorem projektu byl pověřen bývalý předseda SVU dr. Miloslav Rechcigl.

První fáze projektu se soustředí na *identifikaci těchto osob*, podle zmíněných kritérií, *a to nejen z doby současné, ale i z minulých let*. Základem inventáře bude nedávno vyšla publikace SVU z pera dr. Rechcigla pod názvem *Educators with Czechoslovak Roots*, obsahující jména a odbornou specializaci profesorů československého původu na amerických a kanadských univerzitách. Kromě doplnění a revidování dat zmíněné publikace, jedním z prvních dílčích úkolů bude připravení obdobného soupisu učenců a vzdělanců se zaměřením na Evropu a ostatní světadíly. Kromě univerzitních profesorů, informace budou též shromažďovány o osobách působících ve výzkumných ústavech, v průmyslu a ve veřejném životě, jakož i soukromě činných - specificky o vědcích, technicích, učencích, umělcích, spisovatelích, architektech, lékařích, právnících, kongresmanech, státních poslancích a senátorech, o starostech, diplomatech, vysokých úřednících, soudcích, církevních hodnostářích, novinářích, knihovnicích, sportovcích atd.

O významu plánovaného soupisu není třeba se mnoho rozepisovat. Kromě samozřejmé historické hodnoty, inventář bude mít celou řadu praktického použití pro Společnost, tj. bude sloužit při náboru nových členů SVU, při selekci potenciálních řečníků pro sjezdy Společnosti, při výběru expertů či odborných referentů pro různé úkoly SVU, jmenovitě recenzování rukopisů, redigování publikací, práce na odborných projektech atd. Soupis by mohl též sloužit jako důležitá pomůcka při eventuální přípravě *Who's Who Among*

Czechs and Slovaks Abroad, kterou Společnost v minulosti plánovala; plány na vydání biografického slovníku právě ztroskotaly nad tím, že neexistoval reprezentační inventář československé emigrace, podle něhož by byl proveden kritický výběr.

Předsednictvo doufá, že naše členstvo porozumí důležitosti plánované akce a že značná většina podle svých možností a znalosti bude s dr. Rechciglem pravidelně spolupracovat. Mezi našimi antropology jsou nejspíše jednotlivci, kteří vědí o dalších učencích, kteří nejsou členy naší Společnosti - buď z čtení odborné literatury, nebo z osobního styku na vědeckých konferencích - a podobně tomu je i u ostatních oborů. Informace o význačných osobách československého původu se též najde ve specializovaných odborných či regionálních biografických slovnících, jakož i v seznamech členů profesionálních organizací. Členové SVU, kteří náleží k těmto organizacím, by měli projít patřičným seznamem a u českých či slovenských jmen zjistit zda jde vskutku o osoby československého původu. Jak již bylo dříve poznamenáno, zajímáme se nejen o nové emigranty, ale i o potomky dřívějších emigrantů, jakož i o zemřelé krajany. Dalším zdrojem informací jsou noviny, rádio a televize. Občas se v tisku objevují zprávy o zdařilé práci československých emigrantů z této či starší generace. Žádáme naše členstvo, aby takové události pečlivě sledovalo, zaznamenávalo a soustavně o nich informovalo dr. Rechcigla. Dr. Rechcigl uvítá materiál jakéhokoliv druhu, v jakékoliv formě, ať již jde o nahodilé jméno či specifický seznam, anebo životopisný materiál, reprinty, novinové výstřižky atd.

Apelujeme též na naše místní skupiny, aby o akci diskutovaly ve svých schůzích a urgovaly své členy k aktivní spolupráci. Místní skupiny by se měly též obrátit na krajanskou veřejnost ve svých lokalitách. Nakonec nejde tu jen o SVU, ale o celkový příspěvek české a slovenské emigrace.

Veškerý materiál a vaše připomínky laskavě zasílejte na adresu: Dr. Milošlav Rechcigl, 1703 Mark Lane, Rockville, Md. 20852, USA.

Zprávy SVU rediguje Hana Demetsová. Adresa redakce: 72 Centerbrook Rd., Hamden, Conn. 06518.

Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue: April 1981. Issued bimonthly. Vol. 23, No. 2. Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 75-70 199 Street, Flushing, N.Y. 11366. Tel.: 212-4790870.

Annual subscription price: members \$2.00, non-members \$6.00.

Second class postage paid at Washington, D.C. and at Flushing, N.Y.

Dvě vzpomínky na Pavla Javora

Básníku Pavlu Javorovi bylo 64 let. Těšil se, že tento rok půjde na penzi z Radia Canada International, kde po dlouhá léta připravoval a vysílal kulturní a politické zprávy do Československa. Pro Jiřího, opravdového básníka, tento životní mezník by byl znamenal vstup do nové tvůrčí svobody, více času na psaní anebo, jak to on sám říkal barvitěji ale velmi skromně, "sednout si do chalupy u řeky a psát něco kloudného". Tento rok mu vyjde nový básnický cyklus, *Plamen a píseň*, v nakladatelství 68 Publishers Toronto s předmluvou profesora Brouska. Později v tomto roce bude vydána v Kanadě sbírka jeho básní v anglickém překladu. O tom jsme mluvili za poslední návštěvy v útulném domě na Oxfordské ulici. Bylo to 3. ledna a kanadská zima za okny praskala, zatímco uvnitř, při pohostinství paní Anušky, byla nálada veselá, novoroční. Jiří už věděl, že mu hrozí operace, ale přece tvrdil, že "tento rok bude dobrý, i když takovým nemá být". V tom se zrcadlí celý jeho světlý duševní sklad, jemnost a velkolepost jeho přátelství, živelný optimismus.

V Pavlu Javorovi jsme ztratili básníka českého exilu a snad posledního básníka našeho exilu. Čest tohoto poslání i jeho břemeno ho provázely od samého počátku jeho literární práce v cizině. Javor takto vyjádřil základní stesk exulanta:

*Dvě temné růže usnuly u vázy
Už jenom racek bílý naši loď provází.
Nikdo nám nezamával, nikdo nás nečeká,
Jsme lidé bez domova, jenom půl člověka.*

Stálo by za úvahu, jakými cestami by se asi ubírala poezie Pavla Javora, kdyby nebyl musel přemáhat nejednu překážku a nástrahu exilu. V jeho nejzralejší lyrice překvapuje především silný pramen poezie milostné, jejíž atmosféra často připomíná verše Pasternaka. Láska k ženě se snoubí v Javorově pastorále s láskou k přírodě a v posledních básních zaznívá tragický podtón rozporu mezi věčně se obnovujícími cykly přírody a "jiným jarem" stárnoucího básníka.

Stejně podmaňující jako poezie milostná jsou Javorovy básně evokující jeho selský domov v kraji pod Blaníkem. V jedné z nejkrásnějších z těchto básní ("Rozmluva s matkou") je šípková růže symbolem matky selky, ale i též spící vlasti, která co šípková růženka se jednou probudí z dlouhého sebezapomenutí.

*Už nevzbudí se, neprobudí mne
ty staré ruce upracované --
Na prohořelých řadřech květy lilijí
... věčná jen a Ticho upijí --
Hloub, hlouběji a ještě, ještě hloub
i ao mě vrůstá nejvěrnější roub --*

*Prokřehlé hvězdy v cizí obloze
jsou tady steskem celé promrzlé,
tam nad tebou však, v zídce hřbitova,
tak dlouho kvete růže šípková --
a tichý večer padá do květin --
Maminko, chystej milosrdný Stín ...*

Podobně jako kdysi Jesenin, i Javor prohlásil v jedné ze svých básní: "Hoto-
tovo, bez návratu". Byl si plně vědom, že návrat do světa někdejšího českého
selství, které tak miloval, není možný, jako není možné "napít se včerejší vo-
dy z únešné řeky". Poetické hodnoty Javorovy poezie, té selské i oné milostné,
však zůstávají. Pavel Javor jde do věčnosti nejen jako poslední básník někde-
jší české vesnice, ale též jako čistý lyrik osudu a údělu obecného.

Marie Němcová Banerjee

* * *

Byl jsem ohromen, dech se mi zatajil, když mi byla oznámena zdrcující
zpráva, že ve čtvrtek dne 22. ledna v montreálské nemocnici náhle zemřel dr.
Jiří Škvor, náš milovaný básník exilu - Pavel Javor. Byl to úder nečekaný,
zpráva neuvěřitelná. Smutná zpráva krutě zasáhla jeho rodinu a všechny jeho
přátele v exilu i doma. V tu chvíli jsem si uvědomil, že československý exil
ztratil v Pavlu Javorovi nejvýznačnějšího básníka, který po útěku do exilu
v roce 1948 ve svých básních vystihoval krásnou, hudební češtinou lásku k do-
movu, k rodné hroudě, ke své vlasti. Zvláště dojemně líčil svůj stesk ke své
matce, otci, k manželce a synkovi, které musil opustit.

Jiřího Škvora jsem poznal více než před třiceti lety nejen jako mladého bá-
sníka, ale i jako člověka zlatého srdce, vzácného a věrného vlastence a čistého
charakteru, který zůstal věrně odkazu T. G. Masaryka.

Naše intenzivní spolupráce začala v roce 1945, záhy po skončení druhé svě-
tové války. Už tehdy byl nejen básníkem, ale i novinářem a politikem. Pozdě-
ji v té rušné době dosáhl na Karlově universitě doktorátu práv. V letech 1936-
1948 napsal a pod svým občanským jménem vydal šest sbírek básní. Po válce
se stal redaktorem pražského deníku "Svobodné Slovo" a šéfredaktorem tý-
deníku "Svobodný venkov". Od května 1945 jsem budoval a vedl rychle ro-
stoucí hnutí mladých národních socialistů, a proto mne v Praze navštívil a na-
bídl mi spolupráci v boji proti komunizaci Československa. Jiřího nabídku
jsem vřele uvítal, ideově i politicky jsme se shodli. Nastala mezi námi upřím-
ná spolupráce, neboť i on cítil, že jde o rozhodující boj mezi demokracií v po-
jetí Masarykově a komunisticko-sovětskou tyranii. V říjnu 1945 byl jmeno-
ván mým náhradníkem jako člen Prozatímního Národního shromáždění. Je-
ho otec, jehož jsem osobně poznal již doma, byl typický český sedlák, pocti-
vý vlastenec. Za první republiky byl poslancem za republikánskou stranu.
Po puči byl komunisty pronásledován a po sedm let bezdůvodně vězněn. Po-

drobněji o naší spolupráci před pučem i po puči se Jiří Škvor rozepisuje ve svém románu "Kus života těžkého", který vyšel v Novém Domově v roce 1967 pod básnickým jménem Pavel Javor.

Po komunistickém puči Jiří Škvor uprchl do Západního Německa, sám, bez rodiny. Téměř dva roky žil v táboře pro čs. politické uprchlíky. Za nepříznivých podmínek začal tu opět tvořit a zvolil si básnické jméno Pavel Javor. Z Ottawy jsem s ním navázal spojení a po získání vis pro Jiřího a jeho bratra Oldřicha, Jiří ihned emigroval do Kanady, daleko na Západ, kde v krásném úpatí Skalistých hor nastoupil tvrdou práci jako "cowboy". Po splnění závazku přijel do Montrealu a zanedlouho byl přijat do čs. oddělení kanadského mezinárodního rozhlasu jako redaktor.

Od té doby všechny volný čas věnoval básnické tvorbě, psaní románů (vyšly, aspoň některé, i ve francouzštině), novinářství, stal se členem mnoha demokratických krajanských a exulantských organizací. Ať to bylo ústředí Čs. národního sdružení, Rada svobodného Československa, Čs. společnost pro vědy a umění, Sokol, náboženské, etnické nebo kulturní organizace, tam se všude účastnil práce a rozšířoval nadšení a radost i víru. Na univerzitě v Montrealu získal diplom doktora filosofie a na téže univerzitě pak přednášel po dvanáct let jako profesor slavistiky. V exilu napsal Pavel Javor čtrnáct básnických sbírek a několik románů. Odborná literární kritika vysoce ocenila a oceňuje jeho básnickou tvorbu. Petr Den nazval Pavla Javora "oficiálním básníkem našeho exilu.... a muzikantem našeho básnického exilu..." Jaroslav Dresler vidí v Javorovi "básníka hlubokého zamýšlení nad životem a nad smrtí... Ve verších mnohdy jedno slovo stačí za deset..." Dr. Antonín Kratochvíl píše, že "Javor ve svých verších dospívá k odosobnění, splývá s národní tradicí, která je mu příbuzná s exilovou poutí... Básník se v žádné ze svých patnácti sbírek neopakuje, osvobozuje se postupně od všech vlivů a závislostí..." Marie Němcová-Banerjee píše, že "Perfektní forma, přesný rytmus, neotřelý rým jsou charakteristické znaky Javorovy poezie označované některými literárními kritiky za "neoklasickou". Rozsah této vzpomínky nedovoluje citovat mnohé významné kritiky. Je to úkol odborných literárních kritiků.

Jiří Škvor po dobu tří desetiletí přispíval nezištně a obětavě do mnoha krajanských a exilových časopisů, novin a revuí. Devět let redigoval čtvrtletník SVU "Proměny". Nastavoval i noci, aby zdolal nával práce. Často si mi postěžoval (není v tom osamocen) a též ve svých článcích to připomínal, jak si mnozí čtenáři ani neuvědomují, že všechna tato práce je dělána zdarma a většina autorů musí na své knihy finančně doplácet, stejně tak revue a noviny krajanské a exulantské vykazují finanční ztráty.

Kdykoliv jsem rozmlouval s Pavlem Javorem, byl vždy plný života a optimismu. Oplýval neobyčejnou energií, promýšlel další plány a těšil se na den 24. června 1981, kdy dovrší 65 let a odejde na zasloužený odpočinek. Pro něho to měl být počátek další tvůrčí literární práce a také větší politické aktivity.

Mluvili jsme o nutnosti napsat knihu o přínosu **Kanaďanů čs. původu** Kanaďe a kdo se měl ujmout tohoto důležitého úkolu. Rozhodl se, že o tom napíše román. Největší radost mu způsobilo ujednání, že ve spolupráci s nakladatelstvím Škvoreckých 68 Publishers v Torontě vyjde k jeho šedesátým pátým narozeninám výbor z jeho díla. Pro čtenáře a pro odbornou literární kritiku to bude významná událost a splní se to, co napsal jeho přítel prof. Antonín Dohnal: "Jeho poezie je už dnes vážné a odpovědné dílo, které až jednou vyjde v souborném vydání, se objeví v plné kráse a síle."

Jiří Škvor prožíval své dětství pod Blaníkem, z něhož měli vyjít blaničtí rytíři. Nedočkali jsme se jich. Od Blaníku vyšel však blanický básník, rytíř, statečný bojovník, který používal svých básnických slov k tomu, aby burcoval náš exil i svůj lid doma k boji za svobodu. Pavel Javor nemlčel! Pavel Javor promluvil a promlouvá k nám nadále řečí statečnou! Pavel Javor nezradil jak i sám to ve své básni vyjádřil jasně: "Nezradil jsem, já se tam zas jednou vrátím... Za Vás rodí do boje vykročím rád!" V jeho básních je cenný národní, humanitní, vlastenecký odkaz.

Milý Jiří, bratře můj, příteli nejvěrnější! Bojoval jsi slovy i činy statečně a čestně až do posledního dechu. Usiloval jsi o vítězství humanity nad tyranii a totalitou. Prožíval jsi těžké chvíle v exilu, bez rodiny. Život se Ti obohatil příchodem Tvé ženy Anušky a syna Pavla a později i jeho ženy Claudette. Získal jsi v nich oporu, posilu, naději a víru. Za Tvoji velikou vlasteneckou práci, za Tvoje básnické dílo, které nás posilovalo, činilo statečnějšími a lepšími, za Tvé věrné přátelství, za to vše Ti děkuji se slibem, že v Tvé práci budeme pokračovat a zůstaneme Ti věrni. Odešel jsi do nánávratna. Tvé dílo tu však zůstává a bude trvale žít v generaci přítomné a v generacích budoucích! Tvůj život i smrt nachází obdobu ve slovech Petra Dena:

"Pravý exulant ví, že se domů vrátí; když ne jako živý, tož jako mrtvý, když ne sám, tož ve svých dílech, která tvoří v cizině s myšlenkou na domov."

Ota Hora

Zprávy z místních a oblastních skupin

Skupina SYDNEY

V blízké době zahájíme činnost přednáškou Dr. M. Šenka "O moderních metodách léčení hypnosou" dne 20. března. Na květen připravujeme program o české lyrice a v červnu se zde bude hrát anglicky na přední divadelní scéně Václav Havel - Audience, Vernisáž a Protest - na čemž máme sami také trochu zásluhu. Také výpravu a plakát připravují čeští umělci.

Skupina CLEVELAND

Clevelandská odbočka SVU připravuje další zajímavý program na 27. března v hlavním sále Karlína na Fleet ulici. Člen výboru, pan Vladimír Králík, promítne světelné obrazy z cest po Dálném východě. Začátek bude v 8 hodin večer a po programu bude podáváno občerstvení.

Na 29. května t. r. se připravuje recitační pásmo z poezie Pavla Javora a Přemka Kociána.

Dne 23. ledna t. r. paní Dáša Posedělová přehrávala a slovem doprovodila klasické hudební ukázky českých skladatelů, Smetany a Dvořáka. Pietní vzpomínku na čs. básníka v exilu, Pavla Javora, přednesl Přemek Kocián. Ceremoniářem byl dr. Miroslav Poseděl.

11. prosince bylo vzpomenuo stého výročí narození generála Milana Rastislava Štefánika přednáškou ing. Stanislava Maršíka a 11. října se konalo poučné odpoledne v Clevelandské metropolitní nemocnici, kde proběhla prohlídka moderních operačních zařízení s přednáškou

Prof. dr. Jana J. Opplta pod názvem "Péče o zdraví".

Přemek Kocián

Skupina WASHINGTON

2. března 1981 byl hostem SVU ve Washingtoně, D.C. prof. Dr. Jiří Marvan, bohemista působící na australských univerzitách. Proslovil přednášku o problémech současné češtiny a vhodně na různých konkrétních případech demonstroval vývoje a trendy probíhající v současné češtině jak ve staré vlasti, tak i u emigrantů. Prof. Marvan se rozhodl také o postavení češtiny ve vztahu ku společenství ostatních slovanských jazyků. Porovnal specifické rozdíly mezi vývojem češtiny a její životností ve srovnání s analogickým stavem např. u polštiny a srbochorvatštiny a zdůraznil, že čeština - dle jeho názoru - vybavuje lépe své uživatele pro asimilaci v západních současných kulturách, nežli např. polština nebo srbochorvatština.

To vede na jedné straně k určité ztrátě potřeby užívat češtinu u českých emigrantů po úspěšné fázi adaptace, zatímco naopak příslušníci jiných slovanských národů zvýšeně lpějí na jazyce staré vlasti, který skýtá možnosti komunikace na úrovni nepřevoditelné do jazyka západní kultury.

Přednáška probíhala namnoze ve formě pestré diskuse a výměny názorů. Na závěr se debata stočila k zajímavému "novotvaru", kterého se začíná v poslední době hojněji užívat místo klasického označení ČECHY.

Jde o výraz **ČESKO**. Profesor Marvan poukázal na zajímavý fenomen, kdy - v jeho interpretaci - český národ měl a má potíže při tvorbě správného označení pro teritorium, které obývá. Uvedl obdobnou situaci na příkladech **RAKOUSY-RAKOUSKO**, **VLACHY-VLAŠSKO**, a podobně a dovodil, že vzrůstající se označení **ČESKO** je linguisticky oprávněné. Ve skutečnosti jde o označení staré, vyskytující se již u Kolára a zákonitě vyplývající z vývoje jazyka i jeho pravidel - viz např.: "mluvíme po česku", apod. .

Přednáška byla provázena hojnými diskusními příspěvky posluchačů.

MUDr. Jiří Křížek
(t.č. předseda washingtonské
odbočky SVU)

*

**Nový výbor, zvolený 18. března 1981
ve Washingtonu:**

Předsedkyně:

Dr. Věra Bořkovicová, 12013 Kemp
Mill Rd., Silver Spring, MD 20902
Tel. 622-4775

Místopředsedové:

Dr. Tomáš Gibián, P. O. Box 127,
Sandy Spring, MD 20860, Tel.
774-7391

Dr. Miloš Jansa, 7726 Finns Lane,
Landover Hills, MD 20784, Tel.
577-5800

Pavel Pecháček, 19117 Plummer Dr.
Germantown, MD 20767, Tel.
972-1818

Jednatelka:

Želmíra Hatalová, 3800 N. Fairfax
Drive, Arlington, VA 22201, Tel.
525-5266

Pokladník:

Bohumil Jaroš, 14001 Manorvale Rd
Rockville, MD 20853; Tel. 871-1457

Členové výboru:

Fred Deutsch, 9512 Meadow Grove
Ct., Burke, VA 22015, Tel. 274-9260

Peter Hart, 3505 N. Quebec St., Ar-
lington, VA 22207, Tel. 528-8281

Dr. Helena Hrabíková, 5401 West-
bard Ave., Bethesda, MD 20016,
Tel. 652-5988

Dr. Jiří Křížek, 2111 Bacroft Pl.,
Washington, D.C. 20008, Tel.
234-2400

Dr. Peter Lizoň, 10 Sunnyside Rd.,
Silver Spring, MD 20910, Tel.
589-3177

Emil R. Mainer, 5121 44th Street-
N.W., Washington, D.C. 20016,
Tel. 363-7955

Dr. Theodor Procházka, 4515 Wil-
lard Ave., Apt. 1601 S, Chevy Chase,
MD 20015, Tel. 656-8378

Emilia Royco, 6612 Tulip Hill Ter-
race, NW, Washington, D.C. 20016,
Tel. 229-6315

Zdeněk Vich, 9308 Frostburg Way,
Gaithersburg, MD 20760, Tel.
869-0619

Revizori účtů:

Dr. František Meissner, 8323 Still
Spring Court, Bethesda, MD 20034,
Tel. 469-6740

arch. Emil Royco, 6612 Tulip Hill
Terrace, N.W., Washington, D.C.
20016, Tel. 229-6315

Skupina OTTAWA

Na funkční období 1980-81 obdr-
žela místní skupina SVU finanční
podporu federálního ministerstva
vnitř - multikulturalism, spolu s
gratulačním dopisem ministra Hon.
Jima Fleminga, na podporu ročního

projektu skupiny, který je federální vládou registrován pod názvem "Cultural Integration of Czechoslovak Immigrants to Canadian Cultural Atmosphere and Role of Ethnic Organizations".

Skupina se schází pravidelně na svých měsíčních sezeních v klubovní místnosti moderní budovy Public Library & Archives na Wellington Street v Ottawě. Schůze výboru předcházejí vždy sezení skupiny.

Od září 1980 do ledna 1981 skupina uspořádala následující akce:

1) Dne 18. září bylo předmětem večera téma "Stress and Autobiobfeedback". Dr. George Forester, fyziolog pracující na oddělení experimentální chirurgie lékařské fakulty Ottawské univerzity, se zabýval detrimentalními důsledky stressových faktorů a možnostmi, jak tyto důsledky snížit či odstranit. Jeho přednáška, doprovázená demonstracemi vlastního monitorování stressových důsledků, byla následována bohatou diskusí.

2) Dne 30. října zástupce federálního ministerstva zahraničních věcí hovořil na téma "Human Rights and the Madrid Conference". Zabýval se podrobnou analýzou současného stavu lidských práv, a zvláště pak stanovisky kanadské vlády k nadcházející konferenci v Madridu.

3) Dne 20. listopadu bylo předvedeno jedenapůlhodinové synchronizované audiovizuální pásmo "Procházky Prahou", které připravili Dr. V. Šístek, J. Šístková, J. Šístková-Bulger a Dr. J. Kotas. Pásmo provázelo diváky obrazy, slovem a hudbou historickou a současnou Prahou

a způsobilo, "že u mnohých z nás se oko zarosilo...", jak napsal Ota Hora v řadě krajanských časopisů.

4) Na den sv. Mikuláše, 6. prosince, skupina uspořádala svůj pravidelný společenský večer v nově otevřené krajanské restauraci Slavia. Za dobrého jídla a pití členové skupiny strávili příjemný večer zábavou a mnohými rozhovory s přáteli.

5) Dne 12. ledna předseda skupiny zahájil oficiálně, za přítomnosti velkého počtu návštěvníků a zástupců tisku výstavu obrazů-akvarelů člena výboru skupiny Dr. Imro Rosenberga. Padesát akvarelů Dr. Rosenberga ilustrovalo jeho umělecký vývoj a získalo si návštěvníky emocionálními prožitky vážícími se k zemím, které jsou předmětem obrazů. Výstava trvala do 31. ledna, do návštěvní knihy výstavy se podepsalo přes 450 návštěvníků.

6) Dne 20. ledna se konal "Večer Slovenské Poezie". Návštěvníků se sešlo takové množství, že na mnohé již nezbyla židle a musili stát. Večer byl pečlivě připraven Dr. P. Hrdinou, J. Hrdinovou, Dr. J. Gavorou, E. Gavorovou a M. Palkovou. S mnoha hudebními vložkami zněla do intimního osvětlení místnosti lahodná slovenština poezie od štúrovcov po moderní slovenské básníky, a za takový zážitek bylo to neobyčejné množství návštěvníků večera autorům i deklamátorům ze srdce vděčno.

7) Na počátku svého ročního funkčního období skupina založila historickou sekci, která se schází na svých sezeních mimo hlavní akce skupiny. Vedoucím historické sekce

je místopředseda výboru Dr. Jiří Kotas. Sekce uspořádá dubnový večer skupiny.

8) Skupina zakládá knihovnu SVU pro své členy a všechny krajan-y v Ottawě. Část finanční asistence ministra multikulturalismu byla určena, v částce několika set dolarů, pro tento účel. Prvá část vybraných knih byla objednána, další část je nyní v procesu výběru.

Dr. Vladimír Šístek

Skupina VELKÁ BRITÁNIE

Anglická skupina SVU uspořádala začátkem tohoto roku tři schůzky s přednáškami a diskusí.

31. ledna přednášel Dr. V. Fišera na téma: Dělnická třída a politika ve východní Evropě. Přednášející je Reader in Politics na Portsmouth Polytechnic a je odborníkem v politických a sociálních otázkách hlavně se zřetelem k východní Evropě. Dr. Fišera nejdříve podal celkový rozbor situace ve východním bloku a poukázal na rozdíly jednotlivých zemí ve vzrůstu průmyslového potenciálu a jemu odpovídajícímu rozdílnému postoji dělnické třídy. Přednášející potom detailně rozebral současnou situaci v Polsku a srovnal ji se situací v ostatních komunistických zemích. Nakonec Dr. Fišera naznačil možnosti dalšího vývoje v Polsku a ukázal na jeho možný vliv na ostatní země východní Evropy.

28. února mluvila Dr. B. Bradbrooková z university v Bangor, North Wales. Její téma bylo: Život a dílo anglické spisovatelky George Eliot (1819-1880). Dr. Bradbrooková načrtla životopis této anglické spisovatelky minulého století, její

zájem o filosofii, cesty Evropou, těžké literární začátky a nevyrovnaný citový život. Jako zajímavý detail přednášející uvedla, že George Eliot navštívila také Prahu, která se stala dějištěm dvou jejích prací. Přednáška byla doprovázena ukázkami díla ze zvukového záznamu, připraveného kolegy Dr. Bradbrookové na universitě v Bangor.

28. března přednášel Ing. R. Václavík: Historie, technika a problematika potápění. Ing. Václavík studoval a praktickoval tuto důležitou moderní technickou disciplínu v Československu, navštívil ale opětovně Jugoslávii a Karibské moře, odkud přivezl a promítl krásné podmořské fotografie. Přednáška byla zpestřena poutavým líčením dobrodružných, mnohdy i tragických situací, s kterými se potápěč může setkat při svých podmořských výpravách.

Dr. Libor Roubinek

Klub československé kultury v Los Angeles pořádal 8. března vzpomínkový pořad věnovaný památce Dr. Jiřího Škvora - Pavla Javora. Program připravila a uvedla Jiřina Fuchsová.

V minulém roce byl při Klubu československé kultury založen literární fond Jana Zahradníčka s cílem udělovat, zpočátku obročně, později každoročně, cenu za nejvýznamnější české básnické dílo vydané doma či v exilu v uplynulém období. O udělování ceny bude rozhodovat porota sestávající z osobností našeho kritického a literárního exilu. Zájemci o příspěví na tento fond mohou zaslat svůj dar na:

CZECHOSLOVAK CULTURE CLUB - FOND J. Z., Account No. 32-17616-6, PACIFIC FEDERAL SAVINGS, 12335 Venice Blvd., Los Angeles, California, USA 90066

Z činnosti členů

Druhý svazek plánované třísvazkové biografie *The Surgeon's Surgeon: Theodor Billroth 1829-1884*, kterou připravuje Dr. K. B. Absolon, je už v tisku. Vydá ho zase nakladatelství Coronado Press, Lawrence, Kansas, 66044.

Dr. B. Bradbrooková z university v Bangor, North Wales, vydala bibliografii díla Otakara Vočadla (1895-1974), profesora angličtiny na Karlově univerzitě. Knížka obsahuje na čtyři sta titulů, počínaje rokem 1917 a konče rokem úmrtí 1974. Úvodem je životopis Otakara Vočadla s fotografií, promítnutý do doby první republiky a pohnuté doby Protektorátu a komunistické okupace. Životopis ukazuje, s jakými potížemi tento velký a plodný vědec a linguista musel zápasit po větší část svého života.

V Holandsku působí od roku 1968 akademický malíř **Zdeněk Budinský**, jehož díla na několika výstavách upoutala pozornost milovníků výtvarného umění. Spolu se svou manželkou (také malířkou) bude letos slavit šedesátku Mistr Budinský právě dokončil symbolický obraz *Karolina Berana* a paní Budinská, která studovala na Beaux-Arts v Paříži, vytvořila ilustrace pro knihu básní Běly Schovancové-Veverkové.

Gratulujeme oběma umělcům k narozeninám i k uměleckým úspěchům!

Dr. Milič Čapek, profesor emeritus Bostonské univerzity, i nadále pilně přednáší a publikuje. V posledních dvou letech přednášel v Bostonském Kolokviu filosofie věd na téma Piagetova bádání o pojmu času, v Carleton College v Minnesotě o různých aspektech kauzality, na Concordské univerzitě o filosofickém smyslu Piagetových psychogenetických teorií, a v Montrealu u příležitosti schůze česko-polské mluvil o česko-polských vztazích. Publikoval také nedávno dva články, jeden v americké *Review of Metaphysics*, a druhý v pařížské *Revue de Synthèse*. Přejeme profesoru Čapkovi všechno nejlepší do další činnosti.

Dr. Jiří Glos, profesor práv, nynější předseda členské komise SVU, bude od příštího školního roku přednášet na právnické fakultě Georgetown University ve Washingtonu. Dr. Glos byl v minulosti profesorem práv na několika univerzitách a je autorem knih *International Rivers* (1961), a *Comparative Law* (1979), a mnoha článků uveřejněných v právnických časopisech.

Houslista **Joža Karas**, který učí na Hartt School of Music v Hartfordu, pořádal velikonoční koncert v kostele Svatého Petra v Hartfordu. Koncert se konal na Květnou neděli odpoledne a Karasovo smyčcové kvarteto zahrálo "Sedm posledních slov Kristových" Josefa Haydna. Koncert byl opakován týž den večer v kostele Svatého srdce v Bloomfieldu.

Dne 2. dubna se ve Washingtonu dožil sedmdesátý **Dr. Josef Hašek**. Studoval práva a národohospodářství v Praze a v Londýně, a roku 1938 zastupoval Československý exportní ústav v New Yorku. Po válce byl pozván americkou vládou, aby navrhl metody jak zlepšit obchodní styky mezi Spojenými státy a střední Evropou. Od roku 1948 vede ve Washingtonu poradní společnost v mezinárodním hospodářství. Je spolupředsedou výboru pro zahraniční otázky Československé Národní Rady a také prezidentem Československo-Americké Rady pro školství. Gratulujeme!

Dr. Věra Lásková, která učí americké dějiny na Regis College ve Westonu, Massachusetts, mimo vyučování ještě pracuje na dvou knihách: za prvé na historické biografii Abigail Adamsové, a za druhé na svazku o Benjaminu Franklinovi, diplomatuvi. Obě knihy mají vyjít během příštího roku. Dr. Lásková také napsala několik rozhlasových pořadů o paní Adamsové a o Franklinovi, a přednášela o těchto dvou osobnostech amerických dějin na dvou lodích Royal Viking Line, čímž pasažérům jistě zpříjemnila cestu. Její knihy **Czechs in America** a **Franklin and Women** vyšly roku 1978 a 1979.

Dr. Radomír Luža, profesor moderních evropských dějin na Tulané University v New Orleansu, byl v prosinci 1980 zvolen členem Rady Conference on Slavic and East European History. Nakladatelství Hermann Böhlau ve Vídni a Kolíně nad Rýnem vydalo v listopadu 1980 publikaci redigovanou Dr. Lužou a

Dr. Viktorem S. Mamateyem pod titulem **Geschichte der Tschechoslowakischen Republik 1918-1948**. Stran 553.. Studie je doplněným německým textem knihy, která původně vyšla anglicky v nakladatelství Princeton University Press v roce 1973.

Nakladatelství Böhlau vydalo v roce 1980 další studii Radomíra Luži, **Österreich und die grossdeutsche Idee in der NS-Zeit**. Stran 368. Publikace je německým vydáním studie, která vyšla v roce 1975 pod názvem **Austro-German Relations in the Anschluss Era** v nakladatelství Princeton University Press. Stran 438, cena \$25.00.

Frank J. Marlow: Místní skupina v Los Angeles vzpomíná 15. dubna 70. tých narozenin člena, který stál při jejím zrodu a zasloužil se o její vzornou činnost právě v době, kdy její vedení přecházelo od původních zakladatelů do nových období. Byl několikrát jejím předsedou a jeho záslužné činnosti bylo oficiálně vzpomenu to na reprezentačním večeru skupiny dne 28. února t. r. F. J. Marlow zastává toho času též funkci pokladníka Společnosti, při čemž nijak nezanedbává místní skupiny. Pro nás v Los Angeles jest jeho jubileum překvapením, neboť zůstává stále stejným, jako by se u něj čas zastavil. Je stále u nás v Los Angeles jednou z nejpopulárnějších osob, účastní se iniciativně všech podniků, a věnuje se při tom trvale své zálibě v umění a literatuře, jež zabírá dlouhá léta soukromých studií. Je příkladem "savoir vivre" za podpory své choti, a sám právník vystudovaný na Kar-

lově universitě, předal tento odkaz své dceři, která právě nastoupila samostatnou advokátní praxi v Los Angeles. Nesčetná přání k této příležitosti jsou více než srdečná.

LAK

Dr. Jiří Marvan, profesor slovanských jazyků na Monash University, Victoria, Austrálie, přednášel ve Washingtonu o českém jazyce. Profesor Marvan, člen mezinárodní asociace bohemistů, se zabývá historií fonologie češtiny a slovenštiny, lužické srbštiny, slovinštiny a srbochorvatštiny. Napsal také učebnici o moderním skloňování v lotyštině, a několik větších časopiseckých studií, které vyšly ve Wiener Slawistischer Almanach.

Dr. Zdeněk Salzmann, profesor anthropologie na University of Massachusetts v Amherstu, autor úspěšné studie o české vesnici, **Komárov: A Czech Farming Village** (Holt, 1971), se poslední dobou zabývá studiem kmene arapažských Indiánů ve státě Wyoming. Snaží se o to, aby jim byla zachována jejich řeč, která upadá v zapomenutí hlavně u mladší generace. Dr. Salzmann připravil materiál pro vyučování arapažštiny a právě vydal knihu arapažských pověstí s anglickým překladem. Je často hostem tohoto kmene ve Wyomingu a pracuje tam aktivně s jeho učiteli.

Dr. Miloš Šebor, profesor emeritus Eastern Kentucky University a profesor zeměpisu na PUNO University of London, přijal pozvání Illinois State University na léto 1981 k vedení kolokvií o Rusku a východ-

ní Evropě. Bude přednášet o současných směrech v místním, oblastním a státním plánování v satelitních zemích, a také o sociálních deviacích jako geografických faktorech.

Večer ve formě otázek a odpovědí na téma **Čech v americkém soudnictví** se konal na Georgetownské univerzitě ve Washingtonu. Na otázky mnohých účastníků odpovídal **František E. Schwelb**, soudce, Superior Court of the District of Columbia.

Josef Škvorecký obdržel **Silver Award** (Sříbrnou cenu) v celostátní kanadské literární soutěži o nejlepší povídku, National Magazine Awards 1980, za povídku *Oh, Maytime Witch!* (*Májová kouzelnice*) ze sbírky *Prima sezóna*, otištěnou v časopise Canadian Fiction Magazine, No. 34/35, 1980. Povídku přeložil bývalý spolupracovník The Plastic People of the Universe, Paul Wilson.

Ekonomista **Michael Šumichrast** pracuje pro americkou Národní společnost stavitelů, a od roku 1976 je hlavním mluvčím amerického stavebního průmyslu. Noviny *Washington Post* píše, že si své důležité postavení získal svou otevřeností a přesnými odhady situace v americkém stavebnictví. I když tato otevřenost, jak píše noviny, jeho nadřazené často dovede rozložit a i když jeho odhady se jim někdy třeba nezdají dost optimistické, přece jen si nasmírně váží kolegy Šumichrasta pro jeho spolehlivost a upřímnost.

Dr. Jan F. Tříska, profesor politických věd, který právě tráví rok ve Washingtonu jako host (Fellow)

Wilsonova Centra Smithsonské In-
stitute, tam přednášel v lednu na té-
ma "Sovětská zahraniční politika a
Východní Evropa". Profesor Tříška
také přispěl kapitolou do knihy
**Eurocommunism Between East and
West**, kterou právě vydalo naklada-
telství Indiana University Press.

Antonín Tučapský, český sklada-
tel a dirigent, studoval na Janáčkově
akademii hudby a na Brněnské uni-
verzitě. V Československu řídil Dět-
ský rozhlasový sbor v Ostravě, a také
známý Moravský sbor učitelů, s kte-
rými často hostoval v celé Evropě.
Jako skladatel vypracoval mnoho
úspěšných orchestrových a komor-
ních skladeb. Teď žije a pracuje v An-
glii, kde byl roku 1975 jmenován pro-
fesoem hudby na Trinity College of
Music v Londýně. Poslal nám sez-
nam svých premiér: v listopadu byly
předvedeny v Londýně jeho **Solilo-
quies**, skladby pro klasickou kytaru
a jeho **Rhapsody of Summer Days**,
skladba pro symfonický orchestr.
V únoru se konaly v Londýně dokon-
ce tři koncerty mistra Tučapského:
jeho **Missa Serena**, oratorium pro
dva sbory, velký orchestr a varhany,
byla zahrána v Southwardské ka-
tedrále, a British Music Information
Centre uvedl m.j. **Čtyři moravské li-
dové písně** pro střední hlas a šest ná-
strojů, s anglickým překladem textů.
Přejeme mistru Tučapskému hodně
dalších úspěchů v anglickém prostře-
dí.

Dr. Jiří Valenta, profesor na Naval
Postgraduate School a koordinátor
Sovětských a východoevropských
studií v Monterey, je spoluredakto-
rem knihy **Eurocommunism Bet-**

ween East and West, kterou právě
vydalo nakladatelství Indiana Uni-
versity Press. Profesor Valenta pro
knihu napsal dvě kapitoly. V únoru
také vyšla jeho kniha **Soviet Inter-
vention in Czechoslovakia 1968:
Anatomy of a Decision** u baltimor-
ské Johns Hopkins University Press.
Kniha je brožovaná (vázaný text vy-
šel roku 1979 a je rozebrán) a stojí
\$5.95. **New York Times** a **Christian
Science Monitor** toto nové vydání
pochvalně uvítaly.

Dr. Joseph A. Winn z New Yorku
se dožil 2. února osmdesáti let. Na-
rodil se v Poděbradech a vystudoval
medicínu na Karlově universitě, kde
promoval roku 1924. Věnoval se neu-
rologii a psychiatrii a byl žákem a
asistentem profesora Haškovce, prů-
kopníka české neurologie. Do Ame-
riky přišel roku 1939 a pokračoval ve
své akademické činnosti na New
York University a New York Medi-
cal College. Napsal řadu vědeckých
prací v oboru neurologie a psychia-
trie, a byl činný po více než dvacet
let jako přednosta neurologické a
psychiatrické kliniky ve Veteran's
Administration v New Yorku a po-
sléze v New York State Mental Hy-
giene Center v Brooklynu. Dr. Winn
je znám také svou literární činností
v Československu i v Americe pod
pseudonymem Alcantara. Za svých
studentských let závodil v běhu za
A.C. Spartu, a byl členem rekordní
milové štafety. Gratulujeme k pože-
nanému věku!

16. ledna se konala ve Státním Ka-
pitulu v Salem, Oregon, slavnost,
při které bylo uctěno několik uměl-
ců, kteří se zasloužili o rozkvět umě-

ní ve státě. Guvernér Victor Atiyeh udělil při té příležitosti cenu **Janu Zachovi**, členu SVU, za jeho účast na letním hudebním festivalu Oregonské univerzity.

Dne 24. ledna 1981 zemřel v Torontu člen SVU, univerzitní profesor **MUDr Karel František Koch** ve věku 90 let.

Profesor Koch se narodil v Náměšti nad Oslavou dne 29. června 1890, studoval nejprve na České technice v Brně, v r. 1911 přešel na lékařskou fakultu Karlovy Univerzity v Praze, v letech 1915-1916 pokračoval ve studiu medicíny ve Vídni a studia dokončil opět v Praze v r. 1917. Tam také obdržel doktorský diplom.

V r. 1923 se habilitoval na lékařské fakultě Komenského univerzity v Bratislavě a o 3 léta později získal tamtéž profesuru. Specializoval se v chirurgii a publikoval zejména v oboru soudního lékařství. Jak jsme uvedli v tomto časopise při jeho devadesátinách, prof. Koch se za druhé světové války mimořádně zasloužil o čs. odboj proti nacismu. Byl na Slovensku jeho uznávanou hlavou a staral se hlavně o zabezpečení přechodu pro uprchlíky z Protektorátu na západ. Byl vězněn Němci a po únoru 1948 komunisty. Vynikající lékař, humanista, spisovatel a vlastenec.

Dne 5. ledna 1981 zemřel v Berwyn, Ill. člen SVU, novinář, **Jaromír Alfred Netfk**. Narodil se 11. 4. 1922 v Hradci Králové. V letech 1945 až 1947 studoval filozofii na Karlově univerzitě a současně novinářství na Vysoké škole politických nauk. Tato studia však, jako nekomunista,

nedokončil a po únoru 1948 odešel na západ. Působil pak v redakci čs. oddělení Rádia Svobodná Evropa v Mnichově, přispíval do exilových i krajanských časopisů a byl spoluautorem anglické publikace o komunismu v Evropě. V r. 1974 přijel do USA a usídlil se nejprve v Oregonu a pak v Chicagu, kde pracoval u American National Bank. Až do své smrti psal pro krajanský a exilový tisk a napomáhal všude v národní práci.

V Chicagu zemřela 4. března 1981 paní **Julie Nesy - Backerová**, narozená v Praze 24. července 1889. Byla výbornou houslistkou, harfenistkou a především zpěvačkou, a byla plna nadšení, laskavosti a radosti nad vším, co život dával krásného. Nezapomeneme.

27. února se v Clevelandu konal pohřeb **Jiřího Trauba**, který zemřel ve věku 83 let. Za československé sportovce v zahraničí se s ním rozloučil Jerry Chadim a za Společnost pro vědy a umění Dr. Jan Opplt. Pánové Martin Hrabík a Dr. Miroslav Poseděl se zúčastnili pohřbu za krajanský výbor. Příspěvky k uctění památky Jiřího Trauba přijímá Jewish Community Federation of Cleveland, 1750 Euclid Avenue.

V Los Angeles zesnul po krátké nemoci náš člen, akademický malíř **A. Kohout**, používající jména **Le-coque** v souvislosti se svými vztahy k Paříži. Dne 21. března t. r. by se byl dožil 90 let. Jeho život se zobrazuje v jeho práci, trávil jej v různých zemích a jeho osobní rozmanitost jej zavedla i do oboru literárního. Jeho záliba v barvách a jejich volba jej

opravňuje k charakteristice posledního post-impresionisty. Procházel v životě mnohým těžkým obdobím, jeho začátky v Americe byly obzvláště těžké. Své práce vystavoval na mnohých mezinárodních výstavách, nejčastěji v Paříži, ve Spojených státech téměř všude, v Kalifornii obzvláště, když se zde usídlil trvale po příchodu z Chicaga v r. 1957. Jeho díla jsou zachována v četných muzejích, ze zajímavých soukromých sbírek možno uvést prezidenty Eisen-

howera a Nixona. Pokud je známo, zanechává syna, který žije v Československu. Pro své práce, které zůstaly v jeho majetku, postavil stavebně zajištěnou malou budovu v Hollywoodu, jež měla sloužit co vlastní muzeum. Skupina v Los Angeles měla být pověřena opatrováním, ale z právních důvodů z toho sešlo. Dnes, kdy přinášíme posmrtnou vzpomínku na tohoto svérázného umělce, nemáme povědomí, jak bude s pozůstalostí naloženo.

Adresy SVU:

Předseda:

Leopold Pospíšil

554 Orange St.

New Haven, CT 06511

Generální tajemnice:

Blanka Glosová

3200 Holly Berry Court

Falls Church, VA 22042

Pokladník:

Frank Marlow

4217 Noble Ave.

Sherman Oaks, CA 91403

Publikační komise:

Ladislav Matějka

2003 Day Street

Ann Arbor, MI 48104

Prodej knih vydaných SVU:

Mrs. R. Bunza

75-70 199 Street

Flushing, N.Y. 11366

Redakce Zpráv:

Hana Demetzová

72 Centerbrook Rd.

Hamden, Conn. 06518

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)

75-70 199 Street

Flushing, N.Y. 11366

Č.S.A.

(Československé spolky v Americe)

slavící letošního roku 126 let své činnosti jako nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v USA, nabízí vám jedno z nejlepších a nejspolehlivějších životních pojištění pro jednotlivce i celé rodiny.

Č.S.A.

P.O.Box 249

Berwyn, Illinois 60402

Telephone 795-5800

Area Code 312

Redakce Proměn:

Harvard University,

Planning Office

900 Holyoke Center

Cambridge, Mass. 02138

Return postage guaranteed

Second class postage

paid at Washington D.C.

with additional entry

at Flushing, N.Y.